

Jaarverslag 2024 GAVO

In 2024 is de Gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit (GAVO) opgericht. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Eén van de wettelijke eisen is het instellen en benoemen van een eigen, onafhankelijke adviescommissie voor het ruimtelijk domein. Op 10 juli 2024 heeft de GAVO voor het eerst officieel vergaderd en zijn de eerste adviezen geschreven. Vanaf september 2024 vergadert de GAVO om de week op woensdag in Boom & Bosch te Breukelen. De GAVO brengt jaarlijks verslag uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar. Dit gebeurt in de vorm van een jaarverslag. Dit jaarverslag delen wij ter informatie met de gemeenteraad.

Jaarverslag 2024

De leden en secretariële ondersteuning van de Gemeentelijke Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit in 2024

Voorzitter

Doris Schmutzhart (voorzitter GAVO, Archeologie)

[REDACTED] (ervangend voorzitter GAVO, Gezondheidsgeografie, tot 01-12-2024)

[REDACTED] (subcommissie Welstand & Monumenten)

Leden

Anthony Tom (Architectuur, subcommissie Welstand & Monumenten)

Gertrud Topper (Bouw- en Architectuurhistorie, subcommissie Welstand & Monumenten)

Hanneke Peeters (Stedenbouw)

Heleen van Benthem (Burgerperspectief)

Jan Nuesink (Milieu, vanaf 01-12-2024 ook Water)

Jolanda van Looij (Landschap, tot 01-12-2024)

Katheleine Koornstra (Cultuurhistorie)

Maarten van Hasselt (Burgerperspectief)

Rob Meijers (Ecologie, vanaf 01-12-2024 ook Natuur en Landschap)

Roel Lichtenberg (Restauratiearchitectuur, subcommissie Welstand & Monumenten)

Ruud Groot (Bodem, Geur en Geluid)

Sandro Vlug (Verkeer)

Walther Kloet (Planologie)

Secretarissen

Anita Bekema (tot 01-11-2024)

Eleonora van IJssel

Julie van den Wildenberg (vanaf 01-09-2024)

Inhoudsopgave

Voorwoord voorzitter	p. 3
Inleiding	p. 4
[REDACTED]	p. 6
[REDACTED] en uitgebrachte adviezen	p. 8
[REDACTED]	p. 9
Aanbevelingen	p. 12
Bijlage	p. 13

Voorwoord voorzitter

Geachte leden van het college,

juli 2025

geachte raadsleden,

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted] ik u hierbij het eerste jaarverslag aan van de Gemeentelijke Adviescommissie voor Omgevingskwaliteit (GAVO) van Stichtse Vecht. 2024 markeerde niet alleen de oprichting van onze commissie, maar ook de formele start van de Omgevingswet.

In een relatief kort tijdsbestek zijn we erin geslaagd een brede en deskundige commissie neer te zetten die inmiddels goed in het vergunningenproces is ingebed. Met ruim 300 uitgebrachte adviezen in slechts een half jaar tijd, waaronder 266 van de subcommissie Welstand & Monumenten en 24 integrale adviezen van de brede GAVO, hebben we laten zien dat de GAVO werkt: onafhankelijk, betrokken en deskundig. We hebben zodoende een bijdrage kunnen leveren aan een prettige, leefbare en toekomstbestendige leefomgeving.

Tegelijkertijd zien we ook dat de implementatie van de Omgevingswet in de gemeentelijke organisatie nog in volle gang is en dat het een complexe taak betreft. We ervaren dat de adviestaak van de GAVO op het gebied van beleidsontwikkeling – juist daar waar de meerwaarde van onze brede expertise het grootst is – nog onvoldoende is ingebed of wordt benut. Ook signaleren we dat in sommige gevallen een verplicht advies minder wenselijk of efficiënt is, bijvoorbeeld bij eenvoudige aanvragen met een geringe ruimtelijke impact.

Deze ervaringen brengen ons bij drie belangrijke aanbevelingen waarmee we graag met u in gesprek gaan:

1. De aanpassing van de reikwijdte van de verplichte advisering, daar waar deze niet nodig of gewenst is;
2. Ontwikkeling van een duidelijke werkwijze en visie op de inzet van de GAVO bij beleidsontwikkeling;
3. Actualisatie van de legesverordening, zodat deze beter aansluit op de praktijk en het streven naar kostendekkendheid ondersteunt.

Wij kijken uit naar een constructieve dialoog over de toekomst van de omgevingskwaliteit in Stichtse Vecht en de rol die de GAVO hierin kan en wil blijven vervullen. Namens alle leden en secretarissen dank ik u hartelijk voor het in ons gestelde vertrouwen en de prettige samenwerking in dit eerste jaar.

Doris Schmutzhart

Voorzitter

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit Stichtse Vecht (hierna: GAVO). Dit verslag heeft betrekking op het jaar 2024. Dit is tevens het oprichtingsjaar van de GAVO.

De Omgevingswet is in werking getreden. Eén van de wettelijke eisen is dat gemeenten van een eigen, onafhankelijke adviescommissie voor het ruimtelijk domein.¹

Op 26 september 2023 heeft de raad de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit Stichtse Vecht 2024 (hierna: de Verordening) vastgesteld.² De Verordening is op 1 januari 2024 in werking getreden.

De GAVO heeft als taak de raad en het college te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.³

Wettelijk gezien is het alleen noodzakelijk om de commissie advies te vragen als het een vergunning voor een rijksmonumentenactiviteit betreft, maar de Omgevingswet maakt het ook mogelijk om de commissie meer taken en bevoegdheden toe te kennen als het gaat om omgevingsvergunningen en ontwikkeling van beleid voor de fysieke leefomgeving.⁴ Stichtse Vecht heeft voor dit laatste gekozen en daarbij onderscheid gemaakt tussen gevallen waarin het college verplicht advies aan de GAVO moet vragen en gevallen waarin advies van de GAVO niet verplicht is maar wel wenselijk kan zijn.

Zo zijn er drie categorieën ontstaan:

1. Verplichte advisering:⁵ (i) aanvragen voor een omgevingsvergunning met betrekking tot een rijks- of gemeentelijk monument, (ii) een omgevingsplanactiviteit waarvoor het advies van een deskundige moet worden ingewonnen, (iii) een buitenplanse omgevingsactiviteit die wordt genoemd in de Advies- en participatielijst gemeenteraad Stichtse Vecht 2022 (in de hoedanigheid van de aldaar genoemde onafhankelijke en deskundige commissie).
2. Onverplichte advisering op verzoek van het college: zo kan de GAVO onder meer gevraagd worden om planindieners en ontwerpers te informeren en begeleiden in de ontwerpfase, vooroverleg te voeren met initiatiefnemers over een in te dienen omgevingsvergunning en het college te adviseren over het ontwikkelen van beleid.⁶
3. Onverplichte advisering op eigen initiatief van de GAVO: het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit.⁷

¹ Artikel 17.9 Omgevingswet.

² [Verordening op de gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit Stichtse Vecht 2024 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

³ Artikel 2, eerste lid, Verordening GAVO.

⁴ Artikel 16.15a onder c.1 en c.2, en artikel 17.9, eerste en tweede lid, Omgevingswet.

⁵ Artikel 3 Verordening GAVO.

⁶ Artikel 2, tweede lid, Verordening GAVO.

⁷ Artikel 2, tweede lid onder d, Verordening GAVO.

De instelling van en het invulling geven aan een gemeentelijke adviescommissie kan niet los gezien worden van het bredere transitiepoor om het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet uit te werken. Met de uitwerking van de Omgevingswet zal het advieskader anders worden: de reikwijdte van het kwaliteitsbegrip zal verschuiven en adviesrollen gaan veranderen. Het doel hiervan is door te groeien naar een samenhangend adviesstelsel dat omgevingsvisie en het omgevingsplan.⁸ Deze adviescommissie is een extra proces van de vergunningsaanvraag. Het advies dat de commissie geeft is een aanvulling zijn op het interne advies en anderzijds een ander licht werpen op het gegeven interne advies. Het kan gezien worden als een second opinion. Een extra paar frisse ogen die zonder enig eigen belang **onafhankelijk advies** geeft. Daarnaast is het advies van de GAVO – anders dan de interne adviezen – een **integraal advies** waarbij reeds een belangenafweging vanuit verschillende disciplines heeft plaatsgevonden.

Daarnaast heeft de GAVO een belangrijke **signaalfunctie**. Niet alleen wat betreft het opmerken van verbeterpunten in het vergunningverleningsproces, maar ook als het gaat om handhaving en beleidsontwikkeling. Waar vanuit de gemeente (begrijpelijkerwijs) niet altijd tijd is om ter plaatse te kijken, hebben de deskundigen van de GAVO hier ruimte voor. Dit komt ook ten goede van de latere stappen in het vergunningverleningsproces en geeft soms zelfs aanleiding om handhaving in te schakelen.⁹ Verder worden leemtes op het gebied van beleid binnen de gemeente Stichtse Vecht blootgelegd. De GAVO deskundigen zijn zeer goed op de hoogte van de meest recente inzichten in hun vakgebied en kunnen constateren waar het gemeentelijk beleid aangevuld of verbeterd dient te worden. Zo heeft de signaalfunctie van de GAVO ook doorwerking op beleidsontwikkeling, inclusief bij de herziening van de omgevingsvisie in 2026, het omgevingsplan inclusief maatwerkregels.

⁸ [VNG \(2020\). Handreiking voor het instellen van de gemeentelijke adviescommissie en andere adviseurs voor omgevingskwaliteit](#), p 27, 33-34.

⁹ Zo blijkt soms dat iets al is gerealiseerd, terwijl de vergunningaanvraag nog in behandeling is. Meer in het algemeen ziet de GAVO veel legalisatie aanvragen voorbij komen. Dit is iets wat de GAVO niet wenselijk acht.

Oprichting GAVO

Nadat de Verordening in werking is getreden, heeft de raad op 30 januari 2024 de eerste leden van de GAVO benoemd. Met het constituerend beraad van 13 februari 2024 is de GAVO daadwerkelijk opgericht. Op 2 juli 2024 heeft de raad nog zeven deskundige leden en [REDACTED] benoemd. Alle leden hebben een integriteits- en geheimhoudingsverklaring afgegeven. [REDACTED] heeft twee ambtelijk secretarissen aangesteld voor het management van de GAVO. Op 2 juli 2024 heeft de GAVO voor het eerst officieel vergaderd en zijn de eerste adviezen geschreven. Vanaf september 2024 vergadert de GAVO om de week op woensdag in Boom & Bosch te Breukelen.

De volgende disciplines zijn vertegenwoordigd in de GAVO:

Architectuur	Landbouw
Archeologie	Landschap
Bodem	Natuur
Bouw- en architectuurhistorie	Milieu
Burgerperspectief	Planologie
Cultuurhistorie	Restauratiearchitectuur
Ecologie	Stedenbouw
Geluid	Verkeer
Geur	Water
Gezondheidsgeografie	

De GAVO heeft verschillende subcommissies:¹⁰

- Bestuur: voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en secretariaat;
- Welstand & Monumenten (MooiSticht): hierin zitten de deskundigen op het gebied van architectuur, bouw- en architectuurhistorie, cultuurhistorie en restauratiearchitectuur;
- Agrarische Beoordelingscommissie: voor advies op het gebied van landbouw;
- Enkelvoudige adviesaanvragen: als advies van slechts één van de deskundigen van de GAVO nodig is.

De secretarissen treden op als vertegenwoordiger van de GAVO en vormen de schakel tussen de gemeente en de leden. In die hoedanigheid vergaderen de secretarissen regelmatig met de volgende overlegpartners binnen de gemeente:

- de coördinatoren implementatie Omgevingswet;
- het procesteam Domein Ruimte;
- de casemanagers (door aan te sluiten bij het tweewekelijkse casemanagersoverleg);
- afdeling financiën (in het kader van de kostendekkendheid van de GAVO);
- Woo-jurist (over de openbaarheid van de GAVO adviezen);
- deelname aan de Introductie- en Omgevingstafel.

¹⁰ Zie artikel 10 lid 2 Verordening GAVO voor de subcommissies welstand en agrarisch. De subcommissies bestuur en enkelvoudige aanvragen zijn ingesteld bij het reglement van orde van de GAVO.

Voor de categorie 'verplichte advisering' is een werkproces opgesteld, bestaande uit een uitgebreide beschrijving en flow-chart (deze laatste is als bijlage toegevoegd). Ook heeft de GAVO een reglement van orde vastgesteld.¹¹

In het kader van de 'onverplichte advisering' wordt de GAVO steeds beter gevonden en vaker benaderd door casemanagers, planologen en projectleiders voor (interne) [REDACTED] en voor-vooroverleggen. Dit is een positieve ontwikkeling. De voorfase [REDACTED] het meeste effect met het advies bereikt kan worden. In een vroeg [REDACTED] tshpunten meegegeven worden en kan er vanuit een breed perspectief naar de fysieke leefomgeving gekeken worden.

Tot slot zijn er veel praktische zaken geregeld:

- communicatie: eigen logo en briefpapier, een eigen website (waarop ook steeds de agenda van de vergadering wordt geplaatst);
- ICT-voorzieningen: een eigen e-mailbox (gavo@stichtsevecht.nl), Sharefile (om de stukken met de leden te delen), deelproces adviesteam GAVO in RX Mission (waarin de GAVO ook een eigen werkvoorraad heeft), toegang tot de Samenwerkingsruimte (voor de afstemming met MooiSticht);
- financiën: eigen grootboeknummer, toegang tot Key2Finance, de vergoeding van de leden is vastgesteld bij Besluit hoogte vergoedingen leden Gemeentelijke adviescommissie voor omgevingskwaliteit Stichtse Vecht 2024 (ten behoeve hiervan wordt gewerkt met presentielijsten).

¹¹ [Reglement van orde van de Gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit Stichtse Vecht | Lokale wet- en regelgeving](#)

Behandelde aanvragen en uitgebrachte adviezen¹²

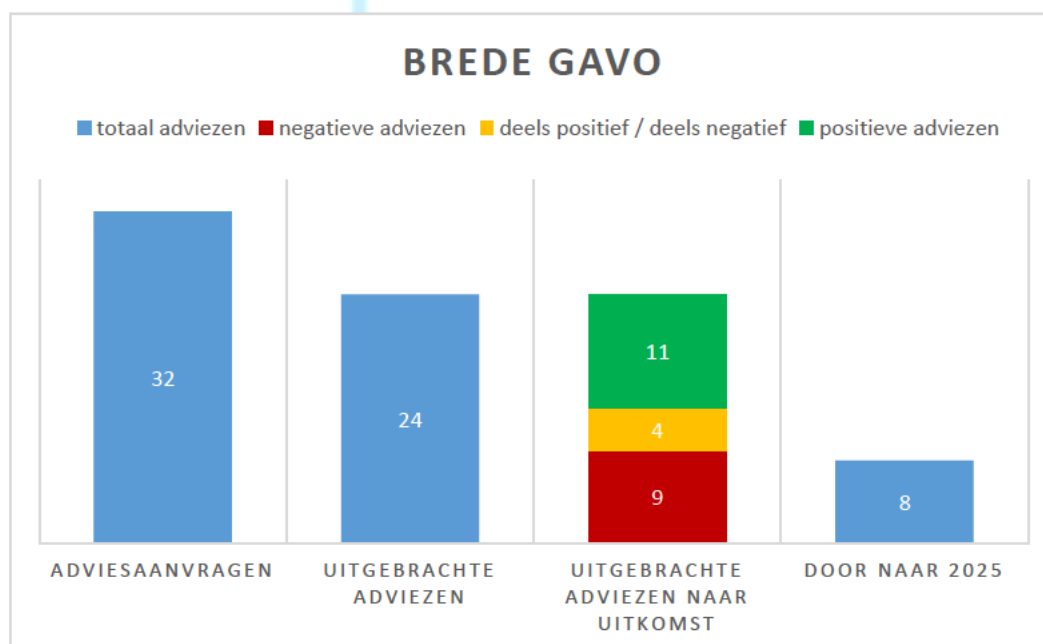
Opmerking vooraf: de hierna genoemde cijfers zien niet op het volledige jaar maar op de periode vanaf het moment dat de GAVO daadwerkelijk in bedrijf is, te weten juli 2024.

Brede GAVO

[REDACTED] tot eind 2024 32 adviesaanvragen binnengekomen voor de brede GAVO [REDACTED] acht. Op 31 december 2024 was voor 8 binnengekomen aanvragen nog geen advies uitgebracht.

In 11 casussen heeft de GAVO een positief advies uitgebracht (waarvan 2 keer onder voorwaarden). In 9 gevallen heeft de GAVO negatief geadviseerd. Het is 4 keer voorgekomen dat de GAVO een advies heeft uitgebracht dat deels positief en deels negatief was.

Adviezen van de brede GAVO zijn niet bindend, maar wel zwaarwegend. Dit betekent dat het college hiervan kan afwijken, mits zorgvuldig gemotiveerd. In 2024 is het 1 keer voorgekomen dat het college een advies van de GAVO (gedeeltelijk) niet heeft opgevolgd.

Subcommissies

- De subcommissie Welstand & Monumenten heeft 266 adviezen uitgebracht.
- De Agrarische Beoordelingscommissie heeft 3 adviezen uitgebracht.
- De subcommissie Enkelvoudig heeft 4 adviezen uitgebracht.

¹² Voor het jaar 2024 is het helaas niet mogelijk gebleken om de hierbij behorende inkomsten en uitgaven goed inzichtelijk te maken vanwege verscheidene opstart-perikelen. Dit heeft de aandacht.

Analyse sinds oprichting

Sinds de GAVO actief in bedrijf is, is ook duidelijk geworden waar nog knelpunten zitten. Het overkoepelende thema hierbij is: de GAVO dient te worden aangehaakt bij de verdere implementatie van de Omgevingswet binnen de organisatie.

[REDACTED] In de GAVO hangt nauw samen met de implementatie van de [REDACTED] en de GAVO niet alleen haar doorwerking heeft in het vergunningverleningsproces maar ook op de beleidsontwikkeling. Bij de start van de GAVO is, in lijn met de Omgevingsvisie Stichtse Vecht, gekozen voor een brede gemeentelijke adviescommissie waarbij geadviseerd wordt over de hele fysieke leefomgeving. Dit gaat verder dan de Omgevingswet noodzakelijk heeft gesteld. Ook gaat dit verder dan het uitgangspunt van de gemeente als het gaat om de implementatie van de Omgevingswet, namelijk 'te voldoen aan de minimale eisen zoals deze gesteld zijn door de VNG'.¹³ Dit strookt niet met de huidige brede opzet van de GAVO en met de bedoeling van de Omgevingsvisie Stichtse Vecht.

In het bijzonder loopt de GAVO tegen de volgende punten aan.

1. Onverplichte adviestaak GAVO

Op dit moment kan de GAVO haar onverplichte adviestaak niet naar behoren uitoefenen, omdat daarvoor geen werkwijze is binnen de organisatie.¹⁴

De onverplichte adviestaak van de GAVO bestaat uit het volgende. Op verzoek van het college kan de GAVO gevraagd worden:¹⁵

- te adviseren over een aanvraag om of een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning voor een andere activiteit dan genoemd in artikel 2 lid 2a onder 1 t/m 3 van de Verordening, in geval het college een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit;
- te adviseren over het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan inclusief maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit;
- te adviseren in een geval van een verkenning als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de Omgevingswet en in andere gevallen waarin burgemeester en wethouders een advies nodig achten in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;
- planindieners en ontwerpers te informeren en begeleiden gedurende het ontwerpproces;
- vooroverleg te voeren met planindieners over een in te dienen aanvraag om een omgevingsvergunning;
- te adviseren over het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en werelderfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen;

¹³ Eindrapportage lijngroep Omgevingswet van 3 april 2024.

¹⁴ Met uitzondering van het (interne) vooroverlegplannen en voor-vooroverleggen.

¹⁵ Artikel 2, tweede lid Verordening GAVO.

- te adviseren over het geven van beschikkingen op grond van regels in verordeningen op grond van artikel 149 van de Gemeentewet die een eis ten aanzien van de omgevingskwaliteit bevatten zoals opgenomen in bijlage 1 bij deze verordening. De commissie kan daarbij alleen adviseren over de eisen die zien op de omgevingskwaliteit.

Daarnaast kan de GAVO uit eigen beweging advies geven over het ontwikkelen van beleid visie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit. De Omgevingswet is beleid belangrijker geworden. In het aan 13 februari 2024 is aangegeven dat de gemeente Stichtse Vecht sinds 2013 een beleidsarme gemeente is, veel bestaand beleid verouderd is en dat op veel onderwerpen beleid ontbreekt. Nu de GAVO enige ervaring heeft opgedaan wordt dit beeld door de deskundigen herkend. De GAVO kan een bijdrage leveren aan beleidsontwikkeling, inclusief bij de herziening van de omgevingsvisie in 2026, het omgevingsplan en maatwerkregels.

2. Reikwijdte verplichte adviestaak GAVO

De GAVO merkt dat zich gevallen voordoen waarbij advies van de GAVO verplicht is (op grond van artikel 2 en 3 van de Verordening), maar waarbij dit misschien niet nodig of gewenst is. Bijvoorbeeld omdat het geen complexe casus is of een casus met weinig impact op de fysieke leefomgeving. De GAVO ervaart dat hiermee de deskundigheid van de GAVO-leden niet optimaal wordt benut. Hier is ook de inwoner niet bij gebaat (gelet op de bijkomende tijd en kosten van een GAVO advies). Dit is iets waar ook de casemanagers tegenaan lopen.

Voor aanpassing van de verplichte adviestaak van de GAVO is interne afstemming nodig (zo is er misschien een wijziging van de bestemmingsplannen nodig of een richtlijn voor de mogelijkheden tot schriftelijke afdoening) en daarvoor ontbreekt op dit moment eigenaarschap.

3. Legesverordening

De GAVO wil kostendekkend werken, maar is van mening dat de huidige classificatie in de legesverordening hieraan onvoldoende recht doet. Daarnaast is de GAVO door de huidige formulering in de Legesverordening genoodzaakt geweest om speciale subcommissies in te stellen voor enkelvoudige adviesaanvragen. De GAVO zou daarom moeten worden aangehaakt bij de geplande wijzigingen van de legesverordening.¹⁶

Op dit moment gelden de volgende legestarieven voor GAVO-adviezen (artikel 2.50 van de tabel behorende bij de Legesverordening):

- € 167,- voor een advies van de subcommissie Welstand;
- € 1.328,- voor een advies van de subcommissie Agrarisch;
- € 180,- voor een advies van een overige subcommissie van de GAVO (van toepassing wanneer slechts het advies van één deskundige nodig is);
- € 1.328,- voor een advies van de brede GAVO.

¹⁶ NB. Voor de Legesverordening 2026 is de GAVO inmiddels aangehaakt.

Voor een vergadering van de brede GAVO krijgt elk lid 250,- euro voor zijn/haar aanwezigheid per vergadering. Daarnaast krijgen de leden 50,- euro per casus waarover ze advies moeten uitbrengen.¹⁷ De voorzitter ontvangt voor elke vergadering die zij voorziet een extra vergoeding van € 100,- bovenop de standaardvergoeding. De GAVO vergadert om de week waarbij, naast de voorzitter, in het algemeen minimaal vier leden aanwezig zijn en meestal meer. Als de voltallige GAVO aanwezig is, betreft dit vijftien leden.¹⁸

¹⁷ NB. Voor de leden die in dienst zijn van MooiSticht geldt een andere regeling.

¹⁸ NB. In het kader van de kostendekkendheid herzielt het GAVO secretariaat momenteel ook het GAVO Vergoedingenbesluit.

Aanbevelingen

- De GAVO aanhaken bij de verdere implementatie van de Omgevingswet binnen de organisatie en gelet hierop, de toegevoegde waarde van de GAVO uitdragen om meer bekendheid en draagvlak binnen de organisatie te creëren.
- [REDACTED] stellen voor de toekomst van de GAVO: een brede gemeentelijke commissie die verplicht en onverplicht adviseert over casussen met een grote impact op de fysieke leefomgeving en daartoe:
 - een werkwijze ontwikkelen voor de onverplichte adviestaak van de GAVO, waaronder op het gebied van vooroverleg en beleid, inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit;
 - onderzoeken of de minder complexe en impactvolle casussen die op dit moment onder de verplichte adviestaak van de GAVO vallen, wellicht schriftelijk kunnen worden afgedaan of buiten de reikwijdte van de GAVO zouden moeten vallen;
 - de GAVO meenemen in de geplande herziening van de Legesverordening.
- Ten behoeve van al het bovenstaande, het gesprek opstarten met:
 - manager BJZ en VTH;
 - stuurgroep Omgevingswet;
 - wethouder;
 - gemeentesecretaris/directeur;
 - college/raad (bij bepaalde onderwerpen).

BIJLAGE

FLOWCHART GAVO ENKELVOUDIG

FLOWCHART GAVO MEERVOUDIG

